

Notitie opgesteld naar aanleiding van branden en vernielingen in Noordgeest

Inleiding

Deze notitie bestaat uit vier delen.

Het eerste deel betreft het verhaal over wat er vooraf ging aan de jaarwisseling van 2024 en 2025. Dit deel is belangrijk, omdat het bijdroeg aan de reacties en emoties van de opgekomen bewoners van Noordgeest tijdens de bijeenkomst op 25 januari jl. in de Emmauskerk.

Het tweede deel is een samenvatting van alle opmerkingen, vragen en suggesties tijdens de bijeenkomst van 25 januari jl.

In het derde deel wordt vanuit de invalshoek van de wijkcommissie duiding gegeven aan de gebeurtenissen tijdens de bijeenkomst op 25 januari jl.

In het vierde deel staan voornemens, reacties en een leerervaring opgesomd.

Deel één:

Wat ging vooraf aan de vernielingen en branden in Noordgeest rond de jaarwisseling 2024/2025

Een lang verhaal van verwaarlozing, niet gehoord worden, niet gezien worden.

Geen ontmoetingsplaats

Noordgeest heeft nooit een wijkgebouw gehad. Dit is in het verleden decennialang dikwijls onderwerp van gesprek geweest met de gemeente. Het litteken van deze wond is nog steeds voelbaar als de wijk aan de beurt is om weer wat in te leveren. Noordgeest beschikte ooit over een plek in de Denemarkenstraat van waaruit het buurtpreventieteam het lopen kon beginnen. Deze plek werd een paar uur per week gebruikt. Op kleine schaal werden hier ook activiteiten voor bewoners georganiseerd. Voor Stadlander was het gebruik van deze plaats destijds reden om deze plek niet meer ter beschikking te stellen.

Verdwenen wijkspreekuur WijZijn

Medio 2024 vernam de wijkcommissie van een bewoner dat het wijkspreekuur van WijZijn was verdwenen.

Noch de gemeente, noch het management van WijZijn hadden zich de moeite getroost dit met de wijkcommissie te communiceren. De wijkcommissies van Noordgeest en Tuinwijk hebben hierover op ambtelijk niveau een indringend gesprek gevoerd met de gemeente. Hierbij was de inzet van de gemeente: eerst onderzoeken of de wijkcommissie zelf een oplossing uit de hoge hoed kon toveren. De wijkcommissies van Noordgeest en Tuinwijk hebben toen het punt "verwaarlozing" weer indringend met de gemeente besproken en op de agenda gezet.

Vervolgens werd - zonder dat de wijkcommissies Noordgeest en Tuinwijk hierbij aanwezig waren - gesproken met Stadlander, het management van WijZijn en de gemeente.

Uitkomst: Blijkbaar was vergeefs een beroep op Stadlander gedaan garant te staan voor de financiering, want er kwam geen oplossing. Er was wel een toezegging, dat de ambtelijke staf verwachtingsvol uitkeek naar een opdracht van de gemeente om dit probleem op te lossen, nu duidelijk was dat het door de gemeente niet zondermeer als een hete financiële aardappel op het bord van een andere organisatie gelegd kon worden.

Pop-up bijeenkomst Groenplaats

Nadat bewoners rond de Groenplaats bedreigd en geïntimideerd werden door vuurwerk afstekende personen (onduidelijk of dit wijkbewoners waren) organiseerde de gemeente en de politie eind oktober '24 een pop-up bijeenkomst op de Groenplaats voor bewoners. Noch de wijkcommissie, noch het buurtpreventieteam waren meegenomen in de organisatie. Zij sloten dankzij wakkere buurtbewoners aan die ons twee voor twaalf hadden gewaarschuwd.

Brandbrief aan de gemeente

De wijkcommissie heeft begin november **een brandbrief** naar het college van Burgemeester en Wethouders geschreven, waarin we opnieuw het punt verwaarlozing van de wijk zeer indringend aan de orde hebben gesteld.

Hierbij ging en gaat het om de volgende aspecten:

- langdurig geen wijkagent; zie ook hieronder bij vragen;
- onvoldoende continuïteit in de bearbeiding van de wijk door BOA's;
- geen steunpunt voor spreekuren van wijkagent, Wijk BOA, WijZijn en Thuiszorg (bewoners moeten nu naar Fort/Zeekant, de Bernadettestraat)
- in 2018 hard moeten vechten om de supermarkt te behouden.
- als wijkcommissie moeten werken met een allengs slinkend budget (1500 euro per jaar);
- een verdwijnend spreekuur van WijZijn;

Kortom: Blijkbaar is de wijk Noordgeest vooral interessant als wijk waar voorzieningen aan onttrokken kunnen worden.

In genoemde brandbrief hebben we gepleit voor verbetering van de communicatie. Deze verbetering is nu merkbaar en voelbaar.

Resultaten

Eerste resultaat was een gesprek op 4 december van wijkcommissie en coördinator buurtpreventie met wethouder Joey van Aken en diverse andere sleutelfunctionarissen binnen de gemeente. Naast bovengenoemde onderwerpen is gesproken over grote werken groenvoorziening, uitstoot Sabic en de rol van de gemeente als er zorgen leven bij bewoners, actieplan leefbaarheid en vuurwerkvandalisme. De communicatie is nu verbeterd. Voor het optreden van de burgemeester is respect. Er is nog onvoldoende concrete actie!

Ander resultaat was een pop-up bijeenkomst op 17 december voor de Dirk van den Broek. Nadruk op veiligheid in de decembermaand, vuurwerk melden etc. Deze bijeenkomst werd helaas nauwelijks bezocht door wijkbewoners.

Er is door de wijkcommissie destijds niet gekozen voor publiciteit, omdat:

- a. Dit voor groepen die betrokken zijn bij de overlast een beloning had kunnen zijn.
- b. Er door de wijkcommissie werd ingezet op overleg op de achtergrond in de hoop dat dit effectiever zou kunnen zijn.

Waardering, maar ook kritiek

Als de wijkcommissie waardering uitspreekt voor de gemeente, de politie, de boa's, de Emmauskerk, WijZijn dan geldt deze waardering voor de inzet en het werk dat zij in het belang van omwonenden hebben verzet. Het betekent niet dat wij geen kritische boodschap voor de gemeente hebben.

Conclusie:

Ga eens investeren in de wijk, want verwaarlozing leidt uiteindelijk tot hogere kosten voor de gemeenschap.

Deel twee:

Bijeenkomst op 25 januari jl. in de Emmauskerk

De opening werd verricht door de voorzitters van de wijkcommissies Tuinwijk en Noordgeest.

Inbreng burgemeester

Burgemeester Mulder gaf aan, dat ze beseft dat het afbranden van de supermarkt in het hart van de wijk Noordgeest een zeer gevoelige klap is voor de wijk. De supermarkt komt toch wel terug, was de eerste vraag die gesteld werd. Na vriendelijke woorden aan het adres van de wijkcommissies Noordgeest en Tuinwijk beklemtoonde zij het belang van melden. Als er angst is voor het melden dan kan er gemeld worden via misdaad anoniem. Telefoon: 0800-7000.

Inbreng van de rayonmanager van Dirk van den Broek

De supermarkt komt zeker terug. Het is alleen nog niet te zeggen wanneer. Het gebouw is nu leeg en het wordt geïnspecteerd op de constructie. De vraag is nu over herstel mogelijk is of dat er een geheel nieuw gebouw neergezet moet worden.

Politie

Er zijn geen concrete aanwijzingen dat de brand is aangestoken. De kans is nog niet uitgesloten, dat nieuwe informatie tot andere inzichten leidt. Alle tot 25 januari verkregen informatie is nagelopen.

Opmerkingen, vragen

1. Stadsdeel met 10.000 inwoners is geen wijk
2. Kleinschaligheid
3. Small is beautiful
4. Gemeente: horende doof, ziende blind
5. Onder-investering in sociale veiligheid is op de langer termijn peperduur
6. Niet-westerse achtergrond en moskee betrekken bij de gesprekken
7. 50 personen oud en nieuw, ook uit andere wijken
8. Dealen parkeerplaats Emmausplein
9. Meldingen worden niet opgevolgd
10. Sociaal onveilige omgeving Dirk
11. Niet durven melden

Opgehaalde informatie uit e-mails:

1. Meer toezicht op straat, instanties moeten zichtbaar zijn in de wijk
2. Jeugd van de straat zien te krijgen (sportactiviteiten)
3. Spreekuur opzetten in de wijk voor Wijk Boa en politie.
4. Vastleggen alle suggesties voor verbetering; evaluatie hiervan en opvolging
5. Wat kan Stadlander bijdragen aan de verbetering van de leefbaarheid in de wijk?
6. Leefbaarheid in de wijk verbeteren
7. Onveilige wijk.

Een citaat uit een e-mail:

“Het lijkt wel of iedereen helemaal is los geslagen. De ramen trillen in hun sponningen, vernielingen, bedrijven uitgebrand, mensenlevens in gevaar brengen. Dieren en mensen van streek door alle onrust, herrie en sirenes die de ganse dag maar vooral later in de avond/nacht hoorbaar zijn. Het lijkt inmiddels meer op ‘oorlog’ dan op het inluiden van een nieuw jaar. Onacceptabel voor iedereen!

Maar wat gedaan? Ik heb de oplossing niet maar weet wel dat het niet werkt om de verantwoordelijkheid bij ‘de mens/burger’ te leggen in de zin van : melding doen wanneer je ‘overlast hebt’, aangeven hoe de ‘daders’ eruitzien tot in detail, foto’s maken van het gebeuren. Dat is wat ik las wat wij als ‘burger’ zouden kunnen doen bij overlast. Werkelijk? Is dit een grap? Je moet opzij springen voor vuurwerk dat ze naar je toewerpen als je dit doet of een gruwelijk grote mond incasseren. Waarvoor dient de politie dan eigenlijk nog als we het allemaal toch zelf moeten oplossen?

Vuurwerk in het bos waar honden loslopen (en waar dit mag) met alle gevolgen van dien. En het is niet alleen met oudjaar maar lange, lange tijd vooraf en ook NU hoor ik nog vuurwerk. Ik heb niet eerder zoveel vuurwerk gehoord het ganse jaar als afgelopen jaar en ik woon al ruim zestien jaar in deze wijk.

Eigenlijk weet ik de oplossing wel. Als het aan mij lag zou het vuurwerk centraal gesteld worden in een prachtige knetterende en mooie vuurwerkshow voor allen die dit kunnen waarderen op een plak waar iedereen veilig en gezamenlijk hiervan kan genieten. Dit wordt in andere landen al jaren gedaan (o.a. tijdens verschillende festiviteiten) dus waarom kan dat hier niet? Niet haalbaar? Volgens mij wel. Wetten worden dagelijks uit de grond gestampt met het grootste gemak, (terwijl wij, de bevolking nergens van af weten) en hier zou geen wet voor kunnen komen?

Lijkt mij een kwestie van niet willen ipv niet kunnen.”

Een volgend citaat:

“Maar met oudejaarsdag/ avond dat spande toch wel de kroon .

*Ik zeg het u eerlijk ik ben nog NOOIT ZO BANG geweest .
Het speelde allemaal LETTERLIJK voor mijn huis af ,
Wel 20 man of zelfs meer , dwars door mijn tuin heen, vuurwerk werd voor mijn voordeur gegooid met het wegrennen vreselijk.*

*Op een gegeven moment dacht ik straks springen mij ramen eruit .
Vraag mezelf af : vanaf September - een straatnaam wordt genoemd - bezig met behoorlijk vuurwerk (bommen)
Zijn meldingen van geweest , spreekuur vanuit politie, stand bij de Dirk voor .
In de krant heeft er een hele artikel gestaan.*

*En hoe dan dat dit allemaal heeft kunnen gebeuren op oudejaarsdag/ avond
Dat is de vraag die blijft hangen !!!”*

Een reactie van een bewoner die het huis moest verlaten

Toen stond er een agent voor de deur. Hij riep: “Het huis uit en de deur open laten”. Daar liep ik dan plotseling op straat wat doelloos rond, niet wetend waar ik opgevangen kon worden. Uiteindelijk ben ik opgevangen door mensen die in de gaten hadden, dat ik hulp nodig had. De deur had ik wel afgesloten. Bij terugkeer in mijn huis was er niemand om het huis te bewaken. Ik ben clandestien onder de afzettinglinten door gekropen.

Vragen

1. Hoe kon dit gebeuren, na waarschuwingen die hieraan voorafgingen?
(Een bewoner die nog in shock is over wat er is gebeurd, en zich geïntimideerd voelt)

2. Noordgeest probleemwijk in wording?
3. Overlast verwarde (niet begrepen) personen – waar en hoe dit te melden?
4. Heeft het samenscholingsverbod in Gageldonk bijgedragen aan de problemen in Noordgeest? Werd dit voorzien? En werd hierop geanticipeerd?
5. Waarom is er geen NL-Alert uitgezonden tijdens de brand?
6. Werkt het P2000 systeem tijdens de ongeregelde heden rond de jaarwisseling?
7. Bestaat er een protocol hoe mensen op te vangen, die acuut hun huis moeten verlaten?
8. Is er een protocol hoe bewoners die hun huis moeten verlaten opgevangen moeten worden?
9. Is de verdeling en inzet van wijkagenten over de gemeente onderwerp van gesprek in de driehoek: Burgemeester, politie en officier van justitie?

Suggesties

1. Supermarkt behouden: sociale functie
2. Leefbaarheid in wijk verbeteren
3. Jeugd van straat krijgen activiteiten aanbod
4. Spreekuur houden: politie, BOA, woningcoöperatie, gemeente
5. In plaats van investeren van miljoenen bij V&D, ga liever investeren in sociale veiligheid van wijken
6. Jongerenprojecten achter de voordeur
- 7. Algeheel vuurwerkverbod**
- 8. Periodiek contact met de burgemeester**
9. Hardere aanpak raddraaiers!
10. Meer camera's
11. Drone inzetten
- 12. In Noord accommodatie voor bewoners**
13. Zaal of ruimte waar wijkbewoners en professionals bij elkaar kunnen komen, ook voor jongeren
14. Investeer in sociale veiligheid
15. Sleutelfiguren, zoals Imams (2x)
16. Beloon goed gedrag en beloon vrijwilligers
17. Betrek de jeugd, zet ze in! Beloon ze!
18. Groenplaats: camera
19. Jongens fatbike verbod, 10-15 aantallen vanaf 13 jaar
20. Flying teams ook hier
21. Groepsapp BOA aansluiten
22. Niet durven melden -> MMA
23. Melden! Gericht signalement door meerdere bewoners!
24. Vuurwerkverbod!
25. Organiseer een waterfeest
- 26. Organiseer tijdens oud en nieuwe op 'beruchte plaatsen' alternatieve feesten**
27. Veiligheidsapp
28. Groepsapp Groenplaats
29. Toezicht rondom de Dirk
30. Meer groen in de wijk
31. Meer sociale contacten verschillende afkomst
32. Kijk wat je gemeenschappelijk hebt, niet alleen naar de verschillen
- 33. Contact directe burens – op burendag je (voor-)tuin openstellen**
34. Maar ook: weinig contact met de burens
35. Verzoek om hulp bij het doen van boodschappen
- 36. Woede over het beëindigen van de bijeenkomst: "Het bestuur van de wijkcommissie moet oprukken, want jullie bereiken toch niets". Toelichting: Op dat moment waren we al veertig minuten over de afgesproken eindtijd heen.**

Overige

1. BOA's anoniem
2. Niet opzettelijke brand, dat kan suggestie wekken dat brand in de Dirk is ontstaan?
3. Mini-enquête, zie aparte A4
4. In totaal 84 bewoners en overige geïnteresseerden aanwezig naast de organisatoren en leden van de kerk (geen inzicht verdeling Noordgeest, Tuinwijk)

Deel drie

Poging tot duiding en conclusies

De branden en vernielingen in de wijk Noordgeest hebben geleid tot gevoelens van woede, machteloosheid en angst, angst voor de toekomst. Oude wonden zijn weer open gehaald. Veel Noordgeesters voelen zich in de steek gelaten. Een deel van de bewoners zit nog heel hoog in de emotie.

De brand bij de supermarkt heeft een groot gapend gat achtergelaten in het hart van de wijk. Bij veel wijkbewoners is er sprake van een acute rouwreactie. Weliswaar komt de supermarkt terug, maar de toekomst wordt toch overschaduwd door het besef dat de samenleving onmachtig is oorlogstaferelen op diverse plaatsen in de stad te voorkomen.

In de beleving van een deel van de wijkbewoners heeft de wijkcommissie gefaald. *“Zij moeten maar oprassen, want ze krijgen toch niets voor elkaar.”* Zo moet de wijkcommissie op twee fronten tegen de stroom inroeien: Enerzijds het stadsbestuur pogen te overtuigen van wat er fout gaat in de wijk; anderzijds bewoners er toe te brengen hun scepsis los te laten en mee te helpen samen aan een betere wijk te bouwen. Zowel in Tuinwijk als Noordgeest blijven oproepen van de wijkcommissies om mee te doen vaak onbeantwoord. Geen tijd? Geen hoop of verwachting op verbetering?

Opvallend was dat de op zich volkomen terechte oproep van de burgemeester om dit probleem samen op te lossen in elk geval bij een deel van de bewoners aan dovemansoren was gericht. Enerzijds kwam dit door te hoog oplopende emoties, anderzijds heeft het ook te maken met het feit, dat na decennia van neoliberal beleid mensen het verleerd hebben om stil te staan bij de mogelijkheid dat samen ergens de schouders onder zetten kan bijdragen aan een wijk die prettig en veilig is om te wonen. Het heil moet in de neoliberale heilsleer immers individueel bereikt worden, met zelfredzaamheid als allesoverheersend paradigma.

Nu een minimale sociale basis lijkt te ontbreken om op voort te bouwen begint de ontwikkeling van het uitrollen van “wijkgericht werken” - met stadsregio's van tienduizend bewoners per regio – in Noordgeest wel onder een zeer ongunstig gesternte.

Er zal nog heel wat water door de Zoom moeten stromen voor het vertrouwen is hersteld en er weer voldoende energie uit de wijk(en) opgehaald kan worden.

Slot:

Er moet een actieplan volgen op deze notitie. Dat kunnen we niet alleen. Daar hebben we een sensitief en proactief stadsbestuur voor nodig. De burgemeester wekt op ons de indruk dat begrepen te hebben. Nu het college en de Raad nog.

Wijkcommissie Noordgeest en Tuinwijk.

Deel vier

Voornemens, reacties en een leerervaring

Voornemens in een kort na 25 januari jl. gevoerd overleg met een veiligheidsadviseur van de gemeente, Wijk BOA, wijkbewoners en medewerkers van WijZijn

De wijkcommissie zal zich inspinnen om het gesprek aan te gaan met dat deel van de bewoners dat nog hoog in de emoties zitten.

De bewoners die hele nare ervaringen hebben opgedaan in het laatste deel van 2024 en hierover een e-mail hebben gestuurd zullen per mail benaderd worden met de vraag of ze nog gesprekken op prijs stellen met slachtofferhulp of mensen van de gemeente.

Er zal in de loop van maart nog een nieuwe bijeenkomst komen, waar ook de gemeente met een reactie zal komen.

Er zijn veel bewoners die hun contactgegevens hebben achtergelaten. Aan deze bewoners zal gevraagd worden of ze opgenomen willen worden in een app groep, zodat ze bij gelegenheid gevraagd kunnen worden deel te nemen of mee te werken aan activiteiten.

Leerervaring

Opgedane leerervaring voor een volgende bijeenkomst: Geen plenair deel, maar direct in groepjes reacties en suggesties ophalen.

Reactie gemeente

De gemeente beraadt zich nog op een reactie.

Op 19 februari a.s. heeft de wijkcommissie een gesprek met de gemeente.

Reactie Stadlander

De woningcorporatie Stadlander beraadt zich nog op een reactie.